

Гаврашенко К. А.

група 2421

Національний університет кораблебудування

імені адмірала Макарова

Миколаїв, Україна

gkarinka135@gmail.com

Матвієнко Л. В.

кандидат історичних наук, доцент

кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Національний університет кораблебудування

імені адмірала Макарова

Миколаїв, Україна

matvienko_nyk@ukr.net

Формування екологічної свідомості молоді

В статті розглянута важливість еко-просвіти стосовно питання розвитку екологічної свідомості на основі результатів соціологічного дослідження молоді м. Миколаєва.

Ключові слова: *екологічна свідомість, екологічні проблеми, відповідальна поведінка молоді, навколишнє середовище.*

Здатність природи до самоочищення в умовах техногенної цивілізації майже знищено. Замислюючись над тим, як раціонально формувати устрій та розвиток соціуму, люди зазвичай не надають певної уваги значенню природи. Тому екологічні ідеї, що з'явилися на хвилі індустріалізації лише згодом зазнали популярності. Для виникнення екологічної стурбованості у суспільстві знадобилася довга просвітницька робота [1, с. 262].

Внаслідок загострення великої кількості проблем, в якості головної умови у боротьбі за життя людства почали розглядати екологічну свідомість, розповсюдження якої, як стверджує еколог, доктор філософських наук А. Н,

Кочергин, здатне призвести до оптимальної рівноправної взаємодії природи з людиною [2, 162].

Екологічна свідомість(мислення) – це стійке розуміння цінності і взаємозв'язку всіх елементів екосистеми Землі, почуття відповідальності за можливі наслідки своїх дій з точки зору збереження природи й життя на планеті. Такий вид мислення не випадково вважають базовою навичкою XXI століття. задля сучасного людства, особливо молоді. Сучасному поколінню належить жити та впливати на планету найближчі десятиріччя, вирішувати, що робити з кліматичними змінами, дефіцитом природних ресурсів, енергетичними, сміттєвими колапсами й іншими негараздами.

На сьогодні залежними від екології стають економіка та політика. Економіка зазнає великі втрати від наслідків змін клімату та збільшенню стихійних лих: лісових пожеж, повеней, засух та загибель врожаю. Одночасно зростають витрати на охорону здоров'я – через погіршення навколишнього середовища, люди починають частіше хворіти. Фіксується більше хвороб з екологічними першопричинами та загибель від аномальної спеки або задимлення.

Через те, що сучасне екологічне становище не є гостро відчутним для кожного з нас, побутові потреби відсувають на другий план цю багатозначну проблему. Тому у повсякденному житті у звичайних людей не знаходиться час на вирішення екологічних проблем, які орієнтовані на майбутнє.

Підтвердження слів набувається у прикладному дослідженні, яке проведено у жовтні 2021 р. серед молоді м. Миколаєва. Респондентами були 53 людини. Результат опитування вказав на наявність у свідомості сучасної молоді розумінні того, що людське існування має безпосередній зв'язок з потребами природи. Але на демонстрацію екологічно відповідальної поведінки, виявились здатними не всі, хто замислювався над проблемами раціонального користування. Свою стурбованість станом навколишнього середовища виказали 98% респондентів.

Аналізую, які ж екологічні проблеми їх найбільше турбують, було встановлено, що перші позиції займають ті, що відносяться до категорії життєво важливих для будь-якої людини (стан повітря, води, навколишнього середовища). 32% опитаних мешканців зазначили, що їх турбує забруднення повітря, викиди заводів в атмосферу, загазованість та смоли; 39% – сміття на вулицях, дорогах, несанкціоновані звалища; 40% – забруднення водоймів, питної води; 16% – (довге) забруднення та вирубка лісів. Збереження рідких видів тварин та рослин, охорона заповідних зон взагалі не з'явилися у рейтингу стурбованості молоді. Таким чином, у черговий раз знаходимо підтвердження тому, що ядром свідомості сучасної молоді досі є антропоцентризм.

За результатами опитування екологічно свідомою людиною себе вважає 83% респондентів. При цьому, було встановлено, що переважна більшість відпочиваючи на природі, зазвичай прибирають після себе. Багато (75%) позитивно ставляться до сортування сміття, але через особистісні обставини майже не роблять цього. З економією використовують воду 60% молоді. На власний розсуд беруть участь у заходах, спрямованих на охорону навколишнього середовища 12% респондентів. Це, мабуть, всі види ініціативних дій, які можна було б віднести до категорій екологічно відповідальної поведінки.

Цікаво зазначити, що 36% опитуваних відповіли, що брали участь у заходах з охорони навколишнього середовища, які були організовані закладом вищої освіти (наприклад, суботники, очищення паркових зон), що в два рази більше тих, хто брав участь у подібних заходах на власний розсуд. Отже, сучасна молодь частіше демонструє екологічно орієнтовані дії тоді, коли створені відповідні умови.

Більшість респондентів вважає, що займатись вирішенням екологічних проблем повинен особисто кожен. Однак, 6% вважають, що цим має опікуватися Міністерство екології, або держава (20%).

Беручи до уваги, що без екологічних знань неможливо сформувати екологічну свідомість, на основі проведенного автором дослідження, була

зроблена спроба оцінити компетентність у питаннях екології. Аналіз результатів дозволив зробити висновок, що лише 98% опитаних не змогли назвати екологічні об'єднання, діючих в Україні. Не змогли назвати газ, викликаючий парниковий ефект, 75% молоді. До збільшення яких захворювань призводить руйнування озонового шару не знають 43%. У процесі опитування було виявлено наступне: ті, хто дав гостро негативну оцінку екологічній ситуації Миколаєва, демонстрували більш високий рівень екологічних знань. Зазначена закономірність підтверджує тезис соціолога, доктора філософських наук, М.К. Горшкова про те, що погана екологія у місті проживання сприймається як загроза, саме це й примушує людей замислюватись про значення навколишнього середовища [1, с 272].

Отже, позитивні зрушення у вирішенні еко-проблем можливі, якщо формувати екологічну свідомість людства. [3] Для цього необхідно екологічне просвітництво у закладах освіти, каналах СМІ, торкаючись теми загрози здоров'ю, оскільки зосереджена увага на здоров'ї людей діє як канал сильного впливу, який дозволить посилити екологічну орієнтованість молоді та суспільства в цілому. Також треба складати умови для участі молоді в еко-заходах.

Список використаної літератури

1. Ідеальне суспільство в мріях людей в Росії і в Китаї : монографія / відп. ред. М. К. Горшков, П. М. Козирєва, Лі Пейлін, Н. Є. Тихонова; Інститут соціології РАН. Москва: Новий хронограф, 2016. 424 с.
2. Екологічне знання і свідомість: особливості формування / А. Н. Кочергін, Ю. Г. Марков, Н. Г. Васильєв; відп. ред. Г. А. Антипов; АН СРСР, Сіб. отд-ня, Ін-т історії, філології та філософії. Новосибірськ : Наука: Сиб. отд-ня, 1987. 218, [3] с.; 21 див.
3. Бегідова С.М., Макрушина і. в. Структура екологічної свідомості // Вісник адигейського державного університету. Серія 3: Педагогіка і психологія-2014. №3 (143)

4. URL: <http://elib.sfu-kras.ru/bitstream/handle/2311/12470/s089-011.pdf?sequence=1#:~:text=Экологическое%20сознание%20–%20это%20целостный,состояния%20системы%20«общество%20-%20природа»>

Gavrashenko K. A.

group 2421

Admiral Makarov National University of shipbuilding

Ukraine. Nikolaev

gkarinka135@gmail.com

Matvienko L. V.

Candidate of historical sciences, associate professor of the Department of social and humanitarian disciplines

Admiral Makarov National University of shipbuilding

Ukraine. Nikolaev

matvienko_nyk@ukr.net

Formation of ecological consciousness of young people

The article considers the importance of eco-education in relation to the development of environmental consciousness based on the results of a sociological study of young people in Nikolaev.

Keywords: *environmental consciousness, environmental problems, responsible behavior of young people, environment.*

Герасімов М. О.

група 5351м

Національний університет кораблебудування

імені адмірала Макарова

Миколаїв, Україна

gerasimovmihail388@gmail.com

Патлайчук О. В.

кандидат філософських наук, доцент

кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Національного університету кораблебудування

імені адмірала Макарова

Миколаїв, Україна

oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua

Філософські виміри права

Досліджуються відносини права і моралі аналізом історичної логіки розвитку їхніх взаємостосунків.

Ключові слова: *Право, мораль.*

Вступна частина. Право може досліджуватися з двох основних сторін, і відповідно цьому існують два основних рівні вивчення права - практичний і філософський.

Розбудова України як демократичної, правової, соціальної держави неможлива без розвитку права, його вдосконалення та системного втілення. Саме тому трансформація правової системи, підвищення рівня правової культури, подолання правового нігілізму є актуальними проблемами сучасності, які перебувають у центрі обговорення громадськості та наукової спільноти України.

Ця обставина зумовлює нагальну потребу у всебічному дослідженні сутності такого складного феномену, як право, на основі філософського осмислення.